
«Å SE OG BLI SETT»

Fra fagdagene i Oslo 8. og 9. januar 2007

Åpning ved Laila Dāvøy

Stortingsrepresentant Laila Dāvøy.

«For å bruke et ekte bergensk uttrykk: Eg è dønn imponert over at dokkar kunne samle så mange!» Laila Dāvøy sier tittelen på konferansen «Å se og bli sett» er viktig og hun vil berømme SOR som setter utviklingshemmede og psykiske lidelser på dagsorden.

I sin åpningstale ønsker hun å være litt personlig, og forteller om sin fortid i arbeid for utviklingshemmede ved Furuly, en institusjon i sin hjemkommune Askøy. Arbeidet der og ved Fylkesteamet huskes med glede: «Det var da jeg fikk tilbake mer enn jeg gav selv.» Hun sier videre: «En del av mine kollegaer og jeg var med i komiteen som skulle lage en betenkning til forslaget til HVPU reformen. Jeg må innrømme jeg var bekymret for de som hadde bodd på institusjon hele livet. Og selv om jeg synes Askøy gjorde en god jobb ved avviklingen, er det fortsatt mye som gjenstår.» Den dag i dag er det ingen andre som viser så mye av seg selv når vi treffes som noen av de utviklingshemmede jeg arbeidet med. I julen da jeg var hjemme, traff jeg tre menn med Downs syndrom i kirken, de ropte høyt: Laila, Laila. Det var en stor glede; tenk at de husket meg!»

Hun forteller om Eva, som lærte å gå da hun 14 år gammel, lærte det gjennom et treningsprogram som ble tilrettelagt. Og om en annen som ikke ville ha klær på, og som hadde ligget i sengen i mange år. I begynnelsen var det mye av og på,

men det tok bare en uke før hun hadde tøy på og var ute blant folk. Hun var blind og døv, men tok ridetimer og reiste på turer til Syden. Det var mange faglærte på Furuly, og spesielt vernepleiere stod for tilretteleggingen.

I sin tale referer Dāvøy fra et julebrev fra en mor som hadde mistet sitt fullbårne barn rett før fødselen. Moren skriver til sitt elskede barn: *«Du kom ikke til oss for ingenting. Gjennom deg har vi fått bekreftet at vi har gode venner, og du har lært oss at det er lite vi kan ta for en selvfølge. Du ville aldri vært en vinner i konkurransesamfunnet, men i et samfunn der kjærlighet rådet, ville du vært en selvskreven vinner. I juli gråt vi fordi vi skulle få et barn med Down, i november gråt vi fordi vi ikke ville hatt noe annet enn en jente med Down.»*

Fra enkeltmenneskers skjebne flytter Dāvøy fokus til politikk. «Vi holder nå på men en Stortingsmelding der innhold og kvalitet på omsorgstjenestene skal stå i sentrum. Meldingen omfatter alle med hjelpebehov i kommunen. Helse og omsorgskomiteene skal avgi innstilling 20. februar. Jeg har vært spesielt opptatt av kapittel 3, hvor jeg vil legge inn en rekke endringer som gjør stortingsmeldingen mer konkret og forpliktende. Jeg kan ikke forskuttere at det er dette komiteen vil legge seg på, men det er det jeg ønsker å prioritere. Jeg ønsker å prioritere slik at familier kan leve et så normalt liv som mulig, helt fra de får beskjed om at de har fått et funksjonshemmet barn.» Laila Dāvøy legger fram en overhead som viser at familien må forholde seg til et utall instanser; «Det ligger mye arbeid og tårer i å administrere noe slikt.» Laila Dāvøy vil ha slutt på at familier som får barn med funksjonshemning selv skal måtte lete etter informasjon, og være koordinører i et stort og uoversiktlig system. Hun vil prioritere en råd-

giver ved hvert av sykehusene som tar kontakt med familien når det foreligger en diagnose, eller mistanke om en diagnose. I tillegg skal alle kommuner opprette en koordinatorstilling som skal hjelpe familien til å skaffe informasjon, oversikt over rettigheter, hjelp til å skrive og sende søknader osv. Koordinatoren skal følge familien i ett til tre år. Dāvøy sier som avslutning: «... det vil kunne lette på mange frustrasjoner og tårer, og familien vil få mer tid til å gjøre det de skal gjøre; å være sammen og ta vare på barnet sitt. Gjennom å vektlegge hjelp til familiene, ønsker vi å legge til rette for et samfunn for alle.»

Deretter avsluttet Laila Dāvøy sin åpningstale med diktet «Varme» fra diktsamlingen «Takk for livet» av Åse Stautland.